

Denumire proiect	România – Fondul de dezvoltare socială II
Regiune	Europa și Asia Centrală
Sector	Fonduri sociale
Cod identificare proiect	ROPE 68808
Imprumutat(i)	ROMANIA
Agenție de implementare	FRDS Adresa: Bd. Regina Elisabeta 3, București, România Persoană de contact: Liliana Vasilescu Tel: 40 1 3153415 Fax: 40 1 3153440 Email: lvasilescu@frds.ro
Categorie de mediu	F
Data pregătirii PID	15 octombrie 2001
Data preconizată pt. autorizarea evaluării	25 septembrie 2001
Data preconizată pt. aprobarea Băncii	13 decembrie 2001

1. Context național și sectorial

Probleme: Principalele probleme ale sectorului sunt: sărăcia, instituții fără responsabilitate, și nivel scăzut de capital social pozitiv. Mai bine de 44% din populația României se află sub pragul de sărăcie (Sărăcia și sistemul de protecție socială, Teșliuc, Pop, 2001). Nivelul capitalului social este scăzut în România (Responsabilitatea administrației publice în Europa Centrală și de Răsărit, Mungiu (coord.) 2000). Autoritățile locale nu au nici capacitatea, nici stimulentele de a lucra pe bază de parteneriat cu comunitățile locale (studiu pregătit pentru Proiectul de dezvoltare rurală, 2000).

Strategii. Reducerea sărăciei figurează ca o prioritate în Programul de guvernare. În mai 2001 a fost creată o Comisie Anti-Sărăcie și de Incluziune Socială sub președinția Primului Ministru. Parlamentul României a hotărât ca principiile și mecanismele fondurilor sociale să fie utilizate pentru reducerea sărăciei și creșterea capitalului social prin votarea în 1998 a Legii 129 de înființare a FRDS. În urma analizei comune a primei faze a FRDS (decembrie 2000), care prezenta în mod documentat progresele realizate de fondul social, Guvernul a hotărât continuarea utilizării lui în cadrul Programului Fondului de Dezvoltare Socială (SDF), ca și pentru proiectul Fondului de Dezvoltare Rurală (RDP).

2. Obiective

Obiectivele de dezvoltare ale celei de a doua faze a Programului (denumit în continuare Proiect) urmăresc să contribuie în continuare la reducerea sărăciei și dezvoltarea pornită din interiorul comunității prin: (a) îmbunătățirea vieții comunităților și grupurilor dezavantajate sărace din rural; și (b) promovarea creșterii capitalului social și angajării civice în rândul beneficiarilor proiectului.

3. Rațiunile implicării Băncii

Banca a inițiat programul și a fost de acord cu implementarea sa integrală cu condiția atingerii indicatorilor stabiliți pentru SDF I. Prima fază a fost un succes și Banca a decis să se implice în continuare pentru a realiza transferul de experiență al altor fonduri și a sprijini mobilizarea de fonduri suplimentare.

4. Descriere

Proiectul SDF II, reprezentând a doua fază a programului, va sprijini continuarea și extinderea activităților sprijinite în prima fază. Vor fi continuate două componente cheie ale SDF I (Subproiectele FRDS și Consolidarea instituțională), ușor modificate pentru a reflecta învățămintele trase. Acestea li se va adăuga o nouă componentă axată pe cunoaștere și crearea de parteneriate între cei interesați, precum și o nouă subcomponentă de monitorizare și evaluare a proiectului. Activitățile proiectului sunt grupate în următoarele componente: Componenta A: Subproiectele FRDS. A.1. Elaborarea subproiectelor FRDS. Proiectul va finanța subproiecte pregătite de comunitățile sărace și grupurile dezavantajate din rural, grupate în următoarele categorii: A.1.1. Mică infrastructură rurală: reabilitarea, îmbunătățirea, construirea sau echiparea unor drumuri, sisteme de alimentare cu apă (mic sistem de alimentare cu apă prin conducte), mici poduri, centre comunale, mici sisteme de apărare împotriva inundațiilor, etc. din rural, în limita sumei de 75.000 dolari SUA de subproiect. Ca și în cazul SDF I, SDF II nu va finanța reabilitarea școlilor sau a centrelor de sănătate, întrucât aceste nevoi sunt acoperite de actualele planuri de investiții ale Guvernului și rezolvate (cel puțin parțial) prin alte proiecte finanțate de Bancă. A.1.2. Servicii sociale comunitare: servicii sociale pentru copii dezavantajați (centre de îngrijire în timpul zilei, crearea deprinderilor pentru viață și asistența post-instituționalizată pentru minorii orfani sau abandonați, adăposturi pentru copiii străzii), adăposturi pentru cei fără locuință, îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice dezavantajate, etc. în limita sumei de 20.000 de subproiect. Față de SDF I, SDF II va oferi servicii sociale comunitare și tinerilor în situații de risc, cum ar fi bandele de tineri și tinerii de etnie romă. A.1.3. Activități generatoare de venit: activități precum prelucrarea laptelui, prelucrarea lemnului, prelucrarea lânii, prelucrarea semințelor de floarea soarelui, producția de miere și produse auxiliare, producție în solarii și sere, brutării comunitare, produse de artizanat, producția uleiului de colofoniu, crescătorii piscicole, ambalarea și vânzarea peștelui, etc., în limita a 20.000 dolari SUA de subproiect. A.1.4. Activități de continuare: rezolvarea unor mici probleme care ar putea apărea în subproiectele deja finanțate de FRDS, în limita a 10.000 dolari SUA pentru o activitate de continuare, precum și un al doilea subproiect pentru activitățile de colectare și evacuare a gunoierului în mici comunități rurale, în limita a 45.000 dolari SUA pentru un sistem. Aceasta este o nouă categorie identificată prin activitățile regulate de monitorizare și evaluare ale FRDS în timpul derulării proiectului SDF I. A.2. Crearea capacității comunitare. Proiectul va sprijini crearea capacității la nivelul comunității prin campanii de informare, educare și comunicare (IEC), facilitare, evaluare, supervizare și instruirea PMC. În timp ce SDF I s-a concentrat pe promovarea conceptului de program, SDF II va acorda mai multă atenție campaniilor IEC pentru a sublinia principiile dezvoltării pornite dinăuntru comunității și a lămurii mai în detaliu procedurile FRDS.

Componenta B: Impărtășirea cunoștințelor și construirea parteneriatelor

Noua componentă a SDF II va avea două principale categorii de activități: (i) construirea capitalului social de legătură prin crearea de rețele de organizații comunitare (CBO) „absolvente” și facilitarea parteneriatului continuu între autoritățile locale și CBO, în special în domeniul durabilității (viabilității); (ii) dezvoltarea de legături cu alte instituții naționale de reducere a sărăciei și cu proiecte asemănătoare ca structură din regiune, inclusiv cu rețeaua de fonduri sociale pentru Europa de Răsărit și Asia Centrală.

Componenta C: Consolidare instituțională

Proiectul va finanța activitățile desfășurate în cadrul a două subcomponente:

C.1. Sprijin instituțional FRDS, în care va intra înființarea a 2-3 unități regionale descentralizate și publicarea Buletinului informativ FRDS

C.2. Monitorizare și evaluare: Această nouă subcomponentă va consolida și dezvolta activitățile de monitorizare și evaluare desfășurate deja în cadrul SDF I. Activitățile se vor încadra în două categorii principale:

C.2.1. Monitorizare: sprijinirea în continuare a MIS cu accent pe îmbunătățirea aspectelor umane ale managementului informațiilor și adăugarea unor indicatori privind calitatea lucrărilor și serviciilor, durabilitate și capital social; sprijinirea unei mici unități la FRDS care să analizeze documentele interne și să angajeze studii de monitorizare și evaluare; și audituri financiare:

C.2.2. Evaluare: angajarea unor evaluări de impact cu accent pe crearea de legături cu alte instituții din România care desfășoară activități de reducere a sărăciei.

5. Finanțare

Total (milioane dolari SUA)

Cost total al proiectului 28,66

6. Implementare

Se estimează implementarea proiectului într-o perioadă de 4 ani și 4 luni. Se vor utiliza aceleași aranjamente de implementare ca și pentru SDF I. Proiectul va fi supravegheat și coordonat de FRDS înființat prin Legea 129 din 1998 ca instituție de interes public care funcționează sub autoritatea Guvernului României. FRDS funcționează prin exceptare de la reglementările și baremurile salariale ale funcționarilor civili, ceea ce îi permite să plătească salarii competitive și să atragă salariați competenți. FRDS trebuie să respecte proceduri stricte de control și audit financiar. Conducerea FRDS este asigurată de un Comitet Coordonator alcătuit din 9 membri numiți de Primul Ministru și Președintele României având în frunte un președinte. Comitetul Coordonator al FRDS aprobă rapoartele anuale care sunt prezentate Primului Ministru după care devin publice. Comitetul Coordonator aprobă regulamentul intern, strategia și politica FRDS, precum și fondurile nerambursabile ce urmează a fi acordate subproiectelor la recomandarea comitetului de evaluare a subproiectelor. Regulamentul, strategia și procedurile referitoare la subproiecte sunt descrise într-un Manual Operațional întocmit de FRDS. Orice modificare adusă Manualului Operațional sau altor acorduri juridice pe baza cărora FRDS își desfășoară activitatea, inclusiv Legea de înființare a FRDS și Acordul Subsidiar, trebuie să fie convenite cu Banca înainte de a fi adoptate. Activitățile zilnice ale FRDS sunt desfășurate de o mică echipă de profesioniști sub conducerea unui

Director Executiv care gestionează resursele FRDS. FRDS este încadrat cu un manager financiar profesionist și un contabil, iar specialiști în sistemele de informații pentru management (MIS) și achiziții îi asigură o implementare eficientă și responsabilitate. Directorul Executiv și membrii esențiali ai personalului au fost numiți în urma aprobării de către Bancă a calificării și termenilor de referință ai acestora. Orice schimbare a personalului din aceste funcții sau a condițiilor lor de angajare va trebui să fie aprobată în prealabil de Bancă. În responsabilitățile FRDS intră, fără a se limita însă la: (i) asigurarea atingerii obiectivelor FRDS cu eficiență și eficacitate; (ii) menținerea procedurilor și politicilor prevăzute în Manualul Operațional; (iii) analizarea tuturor cererilor și asigurarea respectării cu consecvență a criteriilor FRDS (inclusiv utilizarea listei de control și analiza de mediu a tuturor proiectelor); (iv) prezentarea propunerilor câștigătoare Comitetului Coordonator; (v) supravegherea mersului tuturor proiectelor propuse și aprobate; și (vi) crearea de parteneriate cu instituții corespunzătoare. Pe baza învățămintelor desprinse din prima fază, în cea de-a doua fază FRDS va înființa o mică unitate care se va ocupa de monitorizare și evaluare, precum și de elaborarea unor studii legate de sărăcie pe baza datelor adunate de personalul și consultanții FRDS. Subproiectele sunt implementate de un Agent de Execuție (EA) desemnat. În cazul comunităților rurale, EA este un sub-PMC ales de comunitate (alcătuit din manager, secretar și trezorer). Comunitatea participă din plin la: (i) identificarea și stabilirea ordinii de prioritate a nevoilor; (ii) contribuția (în bani sau în natură) la subproiect; (iii) asistența acordată evaluatorilor prin furnizarea informațiilor solicitate; (iv) implementarea subproiectului pentru atingerea obiectivelor convenite; și (v) furnizarea de informații supervisorilor pentru evaluarea subproiectului. Comunitatea răspunde de implementarea eficientă a subproiectului și participă la activitățile de funcționare și întreținere ale subproiectului. Se încurajează și schimbul de experiență cu alte comunități și difuzarea rezultatelor bune, în special a celor legate de consolidarea capacității organizatorice și crearea încrederii pentru obținerea efectului de multiplicare. În cazul subproiectelor care ținesc grupurile dezavantajate, EA este o ONG în parteneriat cu autoritățile locale (LA).

7. Durabilitate

Durabilitatea beneficiilor proiectului va fi, probabil, ridicată, având în vedere experiența SDF I, iar riscurile – nesemnificative. În ceea ce privește durabilitatea tehnică, dovezile reieșite în urma primelor evaluări după închiderea sa sunt pozitive din punct de vedere al calității construcțiilor și întreținerii infrastructurii și serviciilor. Pentru confirmare, un audit independent (asemănător unui audit tehnic și de servicii) va realiza o analiză specială pentru asigurarea calității. Aspectele sociale sunt și ele foarte bune, dată fiind participarea comunităților la identificarea și implementarea subproiectelor în SDF I. Analiza beneficiarilor a constatat un profund sentiment de implicare și satisfacție față de rezultate, care este și el de bun augur pentru durabilitate.

8. Invățămintele desprinse din operațiuni anterioare în țară/sector

(i) Lecțiile SDF I de care s-a ținut seama în elaborarea SDF II. Procesul de auto-organizare inițiat de proiect trebuie consolidat. Comunitățile care beneficiază de granturi FRDS vor să comunice, să-și împărtășească reciproc experiența și să se organizeze apoi într-o rețea care să promoveze CDD în România. Comunitățile care au finalizat subproiecte sunt cei mai buni promotori ai FRDS. Ca atare, SDF II va sprijini aceste

activități prin noua componentă B. Analiza beneficiarilor a recomandat diversificarea listei de subproiecte eligibile. În cadrul SDF II, FRDS va înființa o Secție de Inovații la Departamentul Operațiuni. Unitatea va efectua studii comparate, după care va promova soluții tehnice alternative pentru tipuri de infrastructură ca, de exemplu, prevenirea inundațiilor prin împăduriri, combaterea eroziunii, etc. Comunitățile nu au „mentalitatea întreținerii”. În cadrul SDF II se vor elabora Manuale de întreținere pentru fiecare categorie de mici lucrări de infrastructură din cele aflate pe lista Fondului.

(ii) Invățăminte și metode internaționale de bună practică încorporate în SDF II. Grupurile vulnerabile sunt în centrul celor mai noi preocupări legate de sărăcie. În acest context, un grup este vulnerabil când probabilitatea de a ajunge sărac este foarte mare. SDF II va lărgi aria populației țintă de la grupuri dezavantajate la grupuri vulnerabile, pentru care vor fi finanțate servicii sociale comunitare inovatoare. Un exemplu de un astfel de grup vulnerabil identificat în timpul pregătirii proiectului îl constituie bandele de tineri de la periferia marilor orașe.

9. Program de intervenție punctuală (PTI) Y

10. Aspecte de mediu (inclusiv orice consultare publică)

Probleme: La data negocierii proiectului SDF I, categoria de mediu F nu exista, astfel încât proiectul a fost încadrat în categoria B. S-a întocmit o listă de control pentru probleme de mediu conformă cu standardele românești incluse în Manualul Operațional. Cererile pentru subproiecte aveau verificările și avizele de mediu care au fost verificate în timpul evaluării la sediu și la fața locului.

11. Persoană de contact

Task Manager

Ana Maria Sandi

The World Bank

1818 H Street, NW

Washington D.C. 20433

Tel: 40 1 210 1804

Fax: 40 1 210 2021

12. Pentru informații asupra altor documente în legătură cu proiectul:

The InfoShop

The World Bank

1818 H Street, NW

Washington, D.C. 20433

Tel: (202) 458-5454

Fax: (202) 522-1500

Internet: <http://www.worldbank.org/infoshop>

Notă: Acestea sunt informații asupra unui proiect în pregătire. S-ar putea ca unele componente să nu fie incluse în proiectul final.

Acest PID a fost procesat de InfoShop în săptămâna încheiată la 19 octombrie 2001